

YOLCULUĞA HAZIR MISIN?

Vacilando Kitap
Özgün adı: The History of Mr. Polly
H. G. Wells / Bay Polly'nin Tarihi

Vacilando Kitaplık No: 054

Çeviren: James Cem Yapıcıoğlu
Editör: Elvan Kaya Aksarı
Düzeltili: Yiğit Koçyiğit
Kapak Tasarım: Hakan Kaya
Sayfa Düzeni: *ademsenel.com*

1. Baskı: Nisan 2025

ISBN: 978-625-97713-5-9

Baskı-Cilt: Akademi Matbaa
Güven İş Merkezi, Topkapı
Zeytinburnu / İstanbul
Sertifika No: 47610

🌐 vacilandokitap.com
📷 [instagram.com/vacilando.kitap](https://www.instagram.com/vacilando.kitap)
🐦 x.com/vacilandoK
E-posta: bilgi@vacilandokitap.com

Vacilando Kitap
Emek Mah. 97. Sokak No: 19/6
Çayırova / Kocaeli
Sertifika No: 49077

© 2025, Vacilando Kitap. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

H. G. WELLS

BAY POLLY’NİN TARİHİ

İngilizce Aslından Çeviren
James Cem Yapıcıoğlu

Bölümlerden Bir

Başlangıçlar ve Çarşı

I

“Çukur” dedi Bay Polly ve sonra değişiklik olsun diye vurgusunu oldukça artırarak: “Çukkur!” deyiverdi. Durdu ve kendine sakladığı, şahsına münhasır deyimlerinden birini ağzından çıkarıverdi. “Ah! Berbat Budala Bir Hapşırıklık Çukur!”

İki bakımsız tarla arasındaki çitin tırmanma basamağı üzerine oturmuş hazımsızlığının keskin acısını çekiyordu.

Artık istisnasız her öğleden sonra hazımsızlık çekmekteydi ancak nefis muhasebesinden mahrum olduğundan bunun açığa çıkardığı rahatsızlığı dünyaya yansıtırdı. Her öğleden sonra yeni baştan hayatın bütünü ve her yönüyle “feci” olduğunu keşfederti. Bu öğleden sonrasındaysa rüzgârın doğudan esmesiyle aldatıcı bir maviliğe bürünen mavi göğün oyununa gelip dışarı çıkmış, baharın coşkusundan bir şeyler kapabileceğini ummuştı. Zihnini ve bedenini gizemli simyasıysa ne yazık ki ona baharda mevcut herhangi bir coşkuyu tatma izni tanımamıştı.

Dışarı çıkmadan önce şapkasını bulmakta birazcık sıkıntı çekmişti. O şapkasını, yeni yün kasketini istiyordu oysa Bayan Polly illa o eski, yumuşak, kahverengi fôtr şapkasını bulup çıkarmak zorundaydı. “Aha şapkan,” dedi samimiyetten uzak bir özendirmeyle.

Mutfak çekmecesine yığılmış gazetelerin altını karıştırmaktaydı, bunu duyunca olabildiğince umutlu dönüp uzatılanı almıştı. Kafasına taktı. Lakin bir şeyler yanılttı. Hiçbir şey doğru değildi. Titreyen elini bu şeyin tepesine götürüp kafasına bastırdı ve önce sağa sonra sola yatırmayı denedi.

Sonra kendisine yapılan bu saygısızlığı tam anlamıyla algılayabildi. Bu şapka meşum suratının en üst çeyreğini kapatıyordu, şapkanın kenarının altından beliren gazap dolu gözlerini eşine dikererek konuştu. Hiddetle kalınlaşan sesiyle şöyle dedi: “Sonsuza kadar bu şaşşal çamur topunu giymemi istiyorsun herhâlde? Sana giymeyeceğim diyorum. Bıktım bundan. Aslına bakılırsa neredeyse her şeyden bıktım... Şapka!”

Titreşen parmaklarıyla şapkayı kavradı. “Şapka!” diye tekrarladı. Sonra bunu yere çalıp inanılmaz bir öfkeyle mutfağın öbür yanına tekmeledi. Uçarak kapıya çarpmış, sonra kurdele bandının yarısı çıkmış hâlde yere düşmüştü.

“Dışarı çıkmam!” dedi ve ellerini paltosunun cebine sokunca kayıp kasketin sağ cepte durduğunu keşfetti.

Bunun üzerine tek bir kelime dahi etmeden dosdoğru üst kata yollanıp dükkânın kapısını sertçe çarparak dışarı çıkmaktan başka yapacak bir şey yoktu.

“Ne güzel!” dedi Bayan Polly sonunda şahane sessizliğe cevaben, reddedilen başlığı yerden alıp tozunu silkeledi. “Bu öfke krizleri,” diye ekledi. “Bunlara sabrım yok.” Derinlemesine içermiş bir kadının isteksiz yavaşlığıyla hareket ederek az önce yedikleri yemekten geriye kalan basit tabak çanağı bulaşık teknesine taşıyabilmek üzere üst üste yığmaya başladı.

Ona hazırladığı öğün bu nankörlüğünü hak etmiyordu ona göre. Pazar gününden kalan soğuk domuz ve gayet güzel birkaç soğuk patates vardı, ayrıca bayıldığı Rashdall’ın karışık turşularından da mevcuttu. Görünürde bariz bir iştahla, hatta açgözlülükle üç hıyar, iki soğan, ufak bir karnabahar ve birkaç kapari turşusu yemişti; üstelik ardından şerbetli soğuk ekmek pudingiyle büyükçe bir parça peynir de vermişti. Onun sevdiği türden renksiz, sert peynirlerdendi; aşırı olgunlaştırılmış kaşarın sindirilemez olduğunu beyan

etmişti. Ayrıca gri renkli fırın ekmeğinden de üç büyük dilim yemiş ve bira dolu testinin büyük bir kısmını da o içmişti... Heyhat kimilerini memnun etmek mümkün değildir.

“Öfke krizleri!” dedi Bayan Polly teknenin başında, kocasının tabağında kalan hardal zorluk çıkarmıştı ve o da bu meseleye bulabildiği tek çözümü dile getirmişti.

Bay Polly ise çit basamağında oturmuş yaşamının tüm detaylarından nefret etmişti, ki bu bir çözüm olarak aynı anda hem abartılı hem de yetersizdi. Fishbourne’dan¹ nefret ediyordu, Fishbourne ana caddesinden nefret ediyordu, dükkânından, eşinden, her biri ayrı lanet komşularından nefret ediyordu ve tarif edilemeyecek bir keskinlikle kendinden de nefret ediyordu.

“Bu budala çukura nereden düştüm?” dedi. “Nereden?”

Basamakta oturuyor ve elle tutulamaz kusurların buğulandığı gözleriyle baharda yeni baş vermiş fidanların bile solmuş, güneş ışığının griye çaldığı ve gölgelerin mavili siyahlı bulamaç bir mürekkeple karışmış gibi görüldüğü bir dünyayı izliyordu.

Ahlakçıların onu günahkâr bir tatminsizliğin karaktere bürünmüş hâli olarak kullanabileceklerinin farkındayım ama bunun nedeni ahlakçıların Bay Polly’nin içinde bulunduğu maddi koşulları görmezden gelme alışkanlığıdır (tabii yakın zamanda yenmiş bir yemekten koşul şeklinde bahsedebilirse). Bugünlerde öğretmenlerimiz şüphesiz hem miktarı hem mahiyetiyle bağlantılı olarak bu konuda oburluğu eleştireceklerdir ancak ne kilise ne devlet ne de okul bir adamın açlığıyla eşinin hazırladığı yemeğin arasına girip bir uyarıda bulunacaktır. Bu sebeple Bay Polly ömrünün her günü öğleden sonraları dış dünyaya karşı şiddetli bir hiddet ve nefret girdabına kapılıyor ve benim ince bir maharetle ima ettiğim iç dünyasından,

1 İlk baskıda (1910) Foxbourne iken diğer baskılarda yazarın isteğiyle Fishbourne olarak değiştirilmiştir. (ed.n)

bunun meşum bir kargaşayla dışarıdakilere yansıtılabileceğinden hiç şüphelenmiyordu. Ne yazık ki bazı insanlar daha şeffaf değillerdir. Oysa Bay Polly gibi biri daha şeffaf olsa, hatta idare eder seviyede yarı saydam bile olsa belki o zaman Laocoönvari² mücadelelerinden kafasını kaldırıp kendisinin bir insandan çok bir iç savaşa dönüştüğünü fark edebilirdi.

Bay Polly'nin içinde harikulade şeyler cereyan ediyor olmalıydı. Oo, hem de ne harika şeyler! Buhran döneminden geçen ve kötü yönetilen endüstriyel bir şehre benziyor olmalıydı; provokatörler, şiddet eylemleri, grevler, kanun güçlerinin ellerinden geleni yapışı, oradan oraya koşuşturmalar, başkaldırıları, *La Marseillais*³, kağnılar ve kağnıların kopardığı tantanalar ve gümbürtüler...

Doğudan esen rüzgâr, sağlıksız insanların hayatını neden zehreder bilmem. Bay Polly'ye dişleri çıkıp ağzında dolanıyormuş ve derisi üstüne oturmuyormuş gibi hissettirirdi, saçlarını kurutup tel tel çileden çıkartırdı...

Doktorlar neden bu doğu rüzgârının bir çaresini bulamazlar?

"Hiç saçını uzatmadan kestirmek aklına gelmez," dedi Bay Polly gölgesini görünce, "kahrolası, dejenere bir boya fırçasına dönmüş-sün! Öf!" ve saçlarının kalkan uçlarını telaşla yatırdı.

II

Bay Polly tam otuz beş buçuk yaşındaydı. Kısa boylu, tıknaz yapılı ve belli yerlerinde birazcık etine dolgunluğa meyilliydi. Yüzü itici değildi, yüz yatları düzgündü ama klasik anlamda kusursuz denemeyecek şekilde burnu ucundan azıcık sivriydi. Hassas ağzının

2 Laocoön ve oğulları Vatikan'da sergilenen antik bir heykeldir. Truvalı rahip Laocoön'ün deniz sürüngenleriyle mücadele ederken çektiği acıları etkileyici betimlemesiyle ünlüdür. (ç.n.)

3 Fransız devrimi sırasında yazılan Fransız millî marşı, aynı zamanda uluslararası devrimci camia tarafından da sahiplenilir. (ç.n.)

köşeleri aşağı dönüktü. Gözleri allı bir kahverengiydi ve dertliydi; üstelik soldaki, diğer gözüne kıyasla daha fazla hayret barındıracak şekilde daha yuvarlaktı. Ten rengi cansız ve sarımtıraktı. Bunun nedeni, daha önce de açıkladığım gibi içsel huzursuzluklarıydı. Kelimenin teknik manasıyla temiz tıraşlıydı, sağ kulağının altında kahverengimsi bir kısım kalmıştı ve çenesinde de bir kesik vardı. Alnı baştan aşağı hoşnutsuz bir adamın minik buruşukluklarından barındırıyordu ve özellikle sağ gözünün üstünde ufak kırışıklıklar ve kabartılar vardı. Çit basamağının üzerinde elleri cebinde birazcık kaykılarak oturuyordu ve bacaklarından birini sallıyor, o anda “Çukur!” diye tekrarlıyordu.

Titrek sesle şarkı söylemeye başladı. “Naa-a-a-hoş bee-cr-bat budala çukur!”

Sesi hiddetle kalınlaştı ve güftesinin geri kalanı da talihsiz yakıştırmaları tercih etmesiyle zedelendi.

Pejmürde siyah bir ceketle yelek giymişti ve bu kumaşları birbirine bağlayan zincir de yer yer gevşemişti; yakasını kendi stokundan seçmişti, kenarları kalkıktı ve teknik olarak “kanat” tipti; yeni, gevşek ve zengin renklerle bezeli kravatıyla bu yakası müşterileri teşvik etmek ve harekete geçirmek üzere seçilmişlerdi çünkü centilmenleri giydirme işiyle iştigal ediyordu. Yün kasketi de stoktandı ve gözlerinin üstüne eğdirilmişti, sefaletine ümitsiz bir hava katıyordu. Kahverengi deri çizmeler giyiyordu çünkü siyahlaştırma işleminin geride bıraktığı kokudan nefret ediyordu.

Aslında düşününce belki de onu dertlendiren sırf hazımsızlıktan ibaret değildi.

Bay Polly’nin varoluşundaki yüzeyselliklerin gerisinde daha da büyük ve muğlak bir stres hâkimdi. Aldığı temel eğitim onda aritmetiğin rastlantısal bir bilim olduğu ve en iyisinin pratik meselelerde bundan uzak durmak olduğu gibi bir izlenim bırakmıştı,

ancak hiç defter tutmamasına ve anaparayla faizi birbirinden ayırt etmeyi kesinlikle becerememesine rağmen o bile ana caddedeki minik dükkânının kendisine bir şey kazandırmadığını sonsuza kadar görmezden gelemezdi. Gülümsemeye devam etmek için yürekli çabalar bile gelir yokluğu, kredilerin kuruması ve kasanın boşluğu gibi inatçı olgulara sonsuza kadar göğüs geremezdi. Birisi sabah-tan öğle yemeğine kadar ve akşamki çay vaktinden sonra kendini sürekli meşgul tutabilir, arka plana sirayet eden ve gittikçe yayılan kara iflas bulutlarını unutabilirdi ama asıl öğleden sonrasında, insanın tüm cesaretinin çukurdaki görülmez savaşılar adandığı yemek sonrasındaki o gri zaman dilimlerinde ortaya çıkan tenhaliğin bir parçası da hayatın tüm alacasının silinmesi ve bu gerçeklerin umutsuz bir açıklıkla görülmesiydi.

Gelin size Bay Polly'nin beşikten günümüzdeki sıkıntılarına kadarki yaşam öyküsünü aktarayım.

“İlkin dadısının kollarında mızıldanan ve kusan bir bebek.”

Bir zamanlar iki kişi Bay Polly'nin dünyadaki en harika ve sevimli şey olduğunu düşünmüş, ayak tırnaklarını öpüp “mis bunlar” demiş, saçının enfes yumuşaklığına ve nazikliğine hayran kalmış, çıkardığı anlaşılmaz seslerde duydukları ilginçlikleri birbirlerine seslenmiş, söylediği kelimenin *yalnızca ba ba* mı yoksa hakikaten ve isteyerek söylenmiş bir baba mı olduğunu tartışmış, onu olabildiğince özenle yıkayıp yumuşak ve sıcak battaniyelere sarmış, öpücüklerle boğmuşlardı. Ne muhteşem zamanlardı, otuz dört yıl öncesi; Bay Polly'nin bu dönemki tasasız lüksünü, despot taleplerini ve bunlara anında uyulmasını günümüz yaşamının koşullarıyla kıyaslamasını engelleyense bunları insafli bir biçimde unutmuş olmasındı. Onu ayrıca çok akılsızca beslemişlerdi çünkü kimse annesine çocuk yetiştirmenin sırlarıyla ilgili hiçbir şey öğretme zahmetine girmemişti, tabii doğum sonrası dadısı ve temizlikçisi elbette ona

bazı değerli t  yolar vermişlerdi; nihayetinde beşinci doğum günü itibarıyla güzelim, yepyeni i  dünyasının kusursuz ritimleri  oktan  apraşıklıklarla karamsarlaşmıştı...

Annesi o yedi yaşındayken öldü.

Kendisiyle ilgili hatıraları ancak eğitiminin  oktan başladığı zamanlara kadar geri gider.

Bir yerlerde Eğitim'in resmini gördüğümü hatırlıyorum. Eğitim'di sanırım ama açıkçası bu İmparatoriçe'nin oğullarını eğitmesini de betimliyor olabilir, aklımda güçlü bir biçimde kazındığı kadarıyla Manchester, Birmingham ya da Glasgow'daki bir kamu binasının üzerindeki duvar resmiydi ama büyük ihtimalle bu konuda yanılıyorumdur.  ocuklarının  zerine eğilip onlara uzak diyarları işaret eden bilgi ve korkusuz bir surata sahip haşmetli bir kadını resmediyordu. Gökte bir yaz gün batımının incimsi sıcaklığı mevcuttu ve resmin bütünü de ön kısmındaki zarif güzel çocukların gençliğini ve ümidini yansıtmış asına fevkalade parlaktı. İnsan onlara önlerinde uzanan fırsatlarla dolu hayatı, dünyanın görkemini, gidip görebilecekleri denizlerin ve dağların ihtişamını, edinebilecekleri yeteneklerin onlara getireceği mutluluğu, çabayı ve çabadan duyulan gururu, sahip olabilecekleri adanmışlıkları ve asaleti anlattığını hissediyordu. Belki de sabredenlere ve kalbini karartmayanlara eninde sonunda uğrayacak aşkın muzaffer gizeminin sıcaklığını bile fısıldıyordu... Onlara insanlığın beşte birinden fazlasına hükmeden İngiliz çocukları olarak sahip oldukları ulu soylarını, böylesi bir imparatorlukla gelen gururun gerektirdiğince en iyisi olma ve en iyisini yapma vazifelerini, asli asaletlerini ve ş valyeliklerini, böylesi şövalyelere ve hükümdarlara dönüşmelerini sağlayan itidali, hayırseverliği ve kontrollü gücü hatırlatıyordu...

Bay Polly'nin eğitimi bu resimdekiyle çok yakından örtüşmüyordu. Bir süreliğine Millî Okullardan⁴ birine gitmişti, burası çoğunluğu eğitim görmemiş bir kadro tarafından son derece düşük bütçelerle yönetilirdi; burada ona anlamadığı işlemler yaptırılmış ve kimse ona anlatmaya çalışmamıştı, büyük çabalar harcanarak dinî öğretiler ve İncil okutulmuş ancak cümlelerin anlamları ya da önemleri bütünüyle ihmal edilmişti, ondan bir şeylere bakıp bunu yazarak ya da çizerek kopyalanması istenmişti; mühürlerle, ipek böcekleriyle, tespih böcekleriyle, zencefille, demirle ve benzeri şeylerle nesneler öğretilmişti ve de aklının almayı reddettiği çeşitli birçok diğer konuda eğitim almıştı; sonrasında, yaklaşık on iki yaşındayken ebeveyni tarafından aniden buradan alınarak "okulu bitirmesi" için hem görünüşü hem de iddiası daha izbe özel bir okula konmuştu, burada nesnelerle eğitim falan yapılmamış, neyi temsil ettiği bilinmeyen bir cübbe giyip enfiye çeken, eskilerde kalmış bir kaligrafiyle yazıp hiçbir şeyi açıklamayan ve değneğini şaşırtıcı bir çeviklik ve şevkle kullanan yaşlı bir centilmenin rehberliğinde muhasebe defteri tutma ve Fransızca dersleri görmüştü.

Bay Polly millî okula altı yaşında girmiş, özel okuldan on dört yaşında çıkmıştı, çıktığında hâletiruhiyesi yaklaşık olarak şöyle tarif edilebilir: İyi niyetli ve cüretkâr ama hak ettiğinden az ücret alan bir kasap çırağı tarafından apandisit ameliyatı yapılsanız, bulunacağınız hâldekine yakındı sevgili okuyucu, üstelik ameliyatın en kilit noktasında bu çırağın yerini de yüksek ahlaklı ama uygunsuz alışkanlıkları bulunan solak bir kâtip almıştı, yani kısacası dar-madağındı. Bir çocukta bulunabilecek şirin ufak ilgiler ve hevesler karman çorman edilmiş ve bunlara ket vurulmuştu, kesilmiş biçilmişlerdi –bir diğer deyişle cerrahlar tüm süngerlerini ve ipliklerini birbirine geçmiş hâlde bırakmışlardı– Bay Polly de matematik,

4 19. Yüzyılda İngiltere Kilisesi'nin dinî eğitimi yaygınlaştırmaya yönelik açtığı okullar. (ç.n.)

bilim, dil ve bir şeyleri öğrenme ihtimaline yönelik doğal öz güveninin büyük bir kısmını kaybetmişti. Mevcut dünyayı artık tecrübelerle dolu bir harikalar diyarı olarak değil de coğrafya ve tarihten ibaret görüyordu, burada söylenmesi zor isimler tekrarlanıyor; ürünler, nüfuslar, boylar, uzunluklar listeleniyordu ve listelerle tarihler... Ha, bir de tarif edilemeyecek biçimde sıkıcıydı! Dini aşağı yukarı hiç anlaşılmayan kelimelerin ezbere okunması olarak düşünüyor ve İlah'ı da sonu gelmeyen bilinir ve bilinmez kurallar koyan bir öğretmen mizacına sahip kudreti sınır tanımayan bir varlık olarak görüyordu, bu kurallar her zaman acımasızca uygulanıyor ve cezalarda da sınır tanımıyor, akla gelebileceklerin en kötülerinden seçiliyordu! Gizlice gözetleniş şekline de bir limit konmamıştı. (Bu nedenle üzerinden ayrılmayan bakışları elinden geldiğince düşünmemeye çalışırdı.) Güzel ama aşırıya kaçıp kafamızı karıştıran dilimizdeki kelimelerin birçoğunun nasıl hecelendiğinden ve telaffuz edildiğinden emin değildi, bu da bilhassa üzücüydü çünkü kelimeler ona cazip gelirdi ve daha güzel koşullarda bunları daha iyi kullanabilirdi; ayrıca sekiz kere yedinin mi yoksa dokuz kere sekizin mi altmış üç ettiğinden de hep şüpheye düşer (bu kafa karışıklığını sona erdirecek bir yöntem bilmiyordu) ve çizim yapmanın kıymetinin özenle “dış çizgileri kapatmaktan” ileri geldiğini düşünürdü. “Dış çizgileri kapatmaktan” da tarif edilemeyecek ölçüde sıkılırdı.

Oysa ileriki kariyerinde böylesine büyük bir rol oynayacak zihinsel ve bedensel *hazımsızlıkları* henüz başlangıç safhalarındaydılar. Karaciğeriyle mide sıvıları ve merakıyla hayal gücü, ruhunu ve bedenini bütünüyle alt üst edecek bu tehditlere karşı mücadelelerini sürdürmekteydi. Okul müfredatıyla tahrip edilmiş bu alanlar dışında kalan yerlerde hâlâ olabildiğince meraklıydı. Dönem dönem güzelce girişkenlik emareleri göstermiş ve on üç yaş civarındayken okumayı ve bunun getirdiği mutluluğu keşfetmişti. Büyük bir arzuyla maceracı bir yan da barındırdıkları sürece gezi ve öykü

kitapları okumaya başlamıştı. Bunları çoğunlukla mahalledeki enstitüden alırdı ve hayal gücünden yoksun insanların “ucuz tefrikalar” diye adlandırdıkları ufuk açıcı haftalık dergilerden birini de düzensiz bir biçimde ama başından sonuna “tüketirdi”, şimdi yaratıcılıkla tika basa dolu bu takdire şayan haftalık dergilerin yerini, oğlanlara yönelik günümüzün ucuz “çizgi romanlar”ı aldı. On dört yaşında eğitimin ölüm vadisinden⁵ hayatta kalarak çıkmayı başardığında artık birazcık çarpıtılmış ve güdük kalmışsa da otuz beş yaşında hâlâ hayatında kalmayı başaran bir şeylere işaret edilmişti; bu, resimdeki güzel kadının parmağıyla işaret edildiği gibi gözle görülür ve her şeyin önüne geçmeyi başarabilen bir şekilde işaret edilmiyorduysa da yine de dünyada ilgi çekici şeyler ve mutluluk bulunduğu fikrine işaret ediyordu. Bay Polly’nin mevcudiyetinin derinliklerinde, o karanlık dehlizlerde kafasına vurularak ölüme terk edildiği hâlde yaşama tutunan bir yaratık, hoş ve “idare eder” şeylerin ötesine ve üstüne sürünerek onu bir yerlerde güzelliğin ve keyfin de bulunduğu ikna ediyordu; burası asla erişilemeyecek büyümlü bir yer olabiliirdi belki ama yine de bir yerdı ve burada bedenle zihin saflığa, huzura ve neşeye ulaşabiliyordu.

Ay ışığından yoksun kış gecelerinde gizlice dışarı süzölür ve yıldızları izler, sonrasındaysa babasına nerede olduğunu söylemekte zorlanırdı.

Avcılarla kâşifler hakkında yazılan hikâyeleri okur ve kendini Amerika’nın batısındaki bozkırlar üstünde rüzgâr gibi süzölen yabani atlara binerken ya da Orta Afrika’nın kalabalık köylerinden birini kendisine tapınılan bir beyaz adam gibi istila ederken düşlerdi. Diğer elinde sigarasını tutarken altıpatlarıyla ayı avlar ve dişleriyle pençelerinden kabile şefinin güzel genç kızına kolye yapardı. Ucu

5 1855’te Kırım Savaşı sırasında Roger Fenton tarafından çekilen ünlü *Valley of the Shadow of Death* fotoğrafına göndermede bulunuluyor. (ç.n.)

sivriltilmiş bir kazıkla da aslan öldürür, bunu hayvan üstüne çullanacakken kalbine saplardı.

Dalgıcılık yapıp denizin koyu yeşil gizemlerine inmenin harika olacağını düşünürdü.

Ele geçirilmesi neredeyse imkânsız kalelere karşı hücum kıtalarına önderlik eder ve galibiyet anında surlarda ölürdü. (Mezarı halkın gözyaşlarıyla sulanırdı.)

Gemisinin pruvasını diğer gemilere bindirir, ona karşı tek gemiyken torpidolarıyla onları batırırdı.

Barbar diyarlarındaki kraliçeler ona bayılırdı ve tüm bir ulusu birden Hristiyanlığa kazandırır.

Şehit düşerken soğukkanlılığını ve zarafetini korurdu, ama bunu ancak dinî haftaların ardından, sadece bir iki kere yapardı. Bir alışkanlığa dönüşmezdi.

Amazon'u keşfe çıkar ve ulu bir ağacın düşüşüyle daha yeni açığa çıkmış altından bir kaya bulurdu.

Bu gibi uğraşlarıyla meşgulken acil işlerini ihmal eder, oturduğu yerde değnekli bir öğretmeni kışkırtacak bir biçimde hafifçe kaykılırdı... İki keresinde de kitaplarına el konmuştu.

Hayatın gerçekleriyle yüzleştirilince durumun gerektirdiği biçimde vurulan yeri ovuşturur ya da derin derin iç çeker o antik kalliğrafi kadar güzel yazabilme denemelerini sürdürürdü. Yazmaktan nefret ediyordu; mürekkep hep parmaklarına bulanırdı ve kokusu da onu rahatsız ederdi. Üstelik dile getiremediği kuşkuyla doluydu. *Neden* el yazısının eğimi sağdan sola gitmeliydi? *Neden* çizgiyi aşağı çekerken kalın, yukarı çekerken ince çekmeliydi? *Neden* kalem sağ omzunun üstünü işaret edecek şekilde tutmalıydı?

Sonlara doğru yazı defterleri yazgısını önceden haber verecek şekilde ticari belgelere dönüşmüşlerdi. "*Sayın Beyefendi,*" diye başlarlar,